

ما می گوئیم:

مرحوم خوئی درباره این روایات می نویسد:

«فإنها بإطلاقها تشمل بول المأكول لحمه و غيره كما يشمل بول الطيور و سائر الحيوانات، إذا لم نقل بانصرافها إلى بول الآدمي. ... و قد ألحقنا الخراء بالبول بعدم القول بالفصل.»^۱

کلام امام خمینی

حضرت امام با توجه به آنچه از ایشان خواندیم و شهرت عظیمه را به نفع نجاست تصویر کردند درباره روایات مطرح شده می نویسند که با توجه به این شهرت نمی توان به روایات دال بر طهارت عمل کرد.

«فعلیه يشكل العمل بصحیحة أبي بصیر، عن أبي عبدالله عليه السلام قال: «كل شيء يطير فلا بأس ببوله وخرئه». وعن «البحار»: وجدت بخط الشيخ محمد بن علي الجبعي نقلاً من «جامع البرزطي» عن أبي بصیر، عن أبي عبدالله عليه السلام قال: «خراء كل شيء يطير وبوله لا بأس به». لعدم ثبوت عمل الصدوق بها و إن كان ظاهر «فقیهه» سیما مع ما عن «مقنعه» قال: «و إن أصاب ثوبك بول الخشاشيف فاغسل ثوبك». وروى: أنه «لا بأس بخراء ما طار وبوله، ولا تصل في ثوب أصابه ذرق الدجاج» انتهى. فإن الظاهر منه عدم عمله بما روى. ولم يحضرنی عبارة الجعفی وابن أبي عقیل. ولا يعتمد بما فی «المبسوط» مع دعوی الإجماع فی «الخلاف» علی خلافه، ومع فتواه فی «النهاية» - التي هي معدة لذلك - علی نجاسة ذرق غير المأكول من الطيور. كما أنه لا اعتماد علی فتوی متأخری المتأخرین مع إعراض الأصحاب عن الصحیحة بشهادة الحلّي و العلامة، مع صحّة سندها، ووضوح دلالتها. ولا شبهة فی أن المشهور بین قدماء أصحابنا هو النجاسة، ولهذا لم ينقل الخلاف إلّا ممن ذكر، فتكون الفتوى بالطهارة شاذة.»^۲

توضیح:

۱. چون شهرت به نفع نجاست است، لذا نمی توان به روایت صحیحه ابی بصیر عمل کرد.
۲. و همچنین به روایت بحار، چرا که:
۳. صدوق به این دو روایت عمل نکرده است. اگرچه ظاهر کتاب من لایحضر آن است که صدوق به این روایت عمل کرده است [چرا که در فقیه آمده است که «لا بأس بخراء ما طار و بوله»]
۴. [ما می گوئیم: آنچه امام ظاهر فقیه بر می شمارند، صریح و نص فتوای صدوق است. وی ذیل روایتی که سابقاً درباره معالجه دواب آورده ایم می نویسد:

۱. التنقیح، ج ۲، ص ۳۷۶

۲. کتاب الطهارة (امام خمینی)، ج ۳، ص ۳۰

- «وَلَا بَأْسَ بِخُرِّ الدَّجَاجَةِ وَالْحَمَامَةِ يُصِيبُ الثَّوْبَ وَلَا بَأْسَ بِخُرِّ مَا طَارَ وَبَوْلِهِ وَلَا بَأْسَ بِبَوْلِ كُلِّ شَيْءٍ أَكَلَ لَحْمَهُ فَيُصِيبُ الثَّوْبَ وَلَا بَأْسَ بِلَبَنِ الْمَرْأَةِ الْمُرْضِعَةِ يُصِيبُ قَمِيصَهَا فَيَكْثُرُ وَيَبْسُ»^۱
۵. خصوصاً که در مفتح می نویسد اگر بول خفاش به لباس اصابت کرد باید آن را شست (که نشان می دهد که صدوق به آن روایت عمل نکرده است).
۶. [ما می گوئیم: عمل نکردن صدوق به روایتی که کلینی آن را نقل کرده است و گفته ایم صحیحه است، محل تأمل است.]
۷. ادعای اجماع شیخ طوسی هم قابل قبول نیست چرا که خود شیخ طوسی در خلاف و نهاییه بر خلاف آن فتوی داده است.
۸. همچنین با اینکه روایت ابی بصیر صحیحه است، قدما از آن اعراض کرده اند و شهرت در میان قدما نجاست است.
- حضرت امام سپس می نویسند که اگر از اعراض اصحاب چشم پوشیم و فقط به روایات بسنده کنیم باید حکم به طهارت بول و خرد پرندگان حرام گوشت کنیم.
- ایشان برای مدعای خود در جمع بین روایات چند دلیل اقامه می کنند:

دلیل اول:

«ولو اغمض عن ذلك، ومحضنا النظر في الروايات، فيمكن أن يقال: إن بين صحيحة أبي بصير وصحيحة ابن سنان، تعارض العموم من وجه بدوياً؛ فإن الأولى بعمومها شاملة لغير المأكول، والثانية بإطلاقها شاملة له. نعم، هنا رواية أخرى عن ابن سنان رواها الكليني في أبواب لباس المصلّي، عن علي بن محمد، عن عبدالله بن سنان، عن أبي عبدالله عليه السلام قال: «اغسل ثوبك من بول كل ما لا يؤكل لحمه»، فهي أيضاً شاملة له بالعموم. لكن فيها إرسال»^۲

۱. من لا يحضره الفقيه، ج ۱، ص ۷۰.

۲. کتاب الطهارة (امام خمینی)، ج ۳، ص ۳۱.